

ค่านิยมเรื่องความสามัคคีที่สะท้อนผ่านภาพกีฬาในข่าวออนไลน์ และแนวทางการนำเสนอภาพข่าวกีฬาของสื่อมวลชนไทย

Values of Solidarity through Sports Photography in Online News and Guidelines for Presenting Sports Photography of Thai Mass Media

นฤนาถ ไกรนรา วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

Narunat Krainara. College of Communication Arts, Rangsit University

E-mai : narunat.k@rsu.ac.th

Received: 6 November 2020 ; Revised: 16 December 2020 ; Accepted: 16 December 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะของเนื้อหาภาพกีฬาที่สะท้อนค่านิยมเรื่องความสามัคคี และวิธีการประกอบสร้างความหมายของภาพกีฬาในข่าวออนไลน์ รวมทั้งแนวทางที่ควรจะเป็นในการนำเสนอภาพข่าวกีฬาเพื่อส่งเสริมค่านิยมเรื่องความสามัคคี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากภาพกีฬาที่นำเสนอในข่าวออนไลน์ในปี พ.ศ. 2562 รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักวิชาชีพจำนวน 10 คน ประกอบด้วย หัวหน้าข่าว และช่างภาพกีฬา

ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาภาพข่าวกีฬาที่สะท้อนค่านิยมเรื่องความสามัคคีมี 7 ลักษณะได้แก่ 1) ความเป็นพวกพ้องเดียวกัน 2) ความร่วมมือ 3) ความมีระเบียบวินัย 4) ความมุ่งมั่น 5) ความมีน้ำใจ 6) ความรักชาติ และ 7) ความสุข โดยมีวิธีการประกอบสร้างความหมายภาพ 10 วิธี ได้แก่ 1) การจัดวางองค์ประกอบภาพแบบกลุ่ม 2) การใช้ฉากหน้าและฉากหลัง 3) การใช้องค์ประกอบเส้น 4) การตัดส่วนภาพ 5) การใช้จังหวะที่เหมาะสมในการบันทึกภาพ 6) การใช้จังหวะที่ซ้ำกัน 7) การเทียบเคียงคู่สัญญา 8) การสร้างความเป็นคู่ตรงข้าม 9) การใช้สัญลักษณ์สี และ 10) การใช้ภาษา

ผลการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของนักวิชาชีพ พบว่า แนวทางในการนำเสนอเนื้อหาภาพข่าวกีฬาเพื่อส่งเสริมความสามัคคี พบทั้งหมด 3 แนวทาง ได้แก่ 1) การนำเสนอภาพที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติในการแข่งขันกีฬา 2) การนำเสนอภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงความมีน้ำใจนักกีฬา และ 3) การนำเสนอภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงการรวมพลังเป็นหนึ่งเดียว โดยมีแนวทางการสร้างความหมาย 5 แนวทาง ได้แก่ 1) การจัดองค์ประกอบภาพแบบกลุ่ม 2) การเลือกให้มุมมองที่หลากหลายในการนำเสนอภาพ 3) การใช้องค์ประกอบภาพฉากหน้าและฉากหลัง 4) การสื่อสารผ่านท่าทางและอารมณ์ของนักกีฬา และ 5) การใช้สัญลักษณ์แสดงความเป็นชาติไทย รวมทั้งได้มีข้อเสนอแนะเรื่องเนื้อหาที่ควรหลีกเลี่ยงในการนำเสนอภาพข่าวกีฬา มี 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ภาพที่นำเสนอความรุนแรง 2) ภาพที่แสดงให้เห็นการเหยียดหยามดูหมิ่น 3) ภาพที่แสดงให้เห็นการยั่วยุอารมณ์ และ 4) ภาพที่แสดงถึงความไม่เป็นระเบียบและขัดต่อวัฒนธรรมที่ดี
คำสำคัญ : ค่านิยม, ความสามัคคี, ภาพกีฬา, ข่าวออนไลน์

Abstract

The purposes of this study are to understand the meaning of sports photography that reflects the value of solidarity, construction of meaning in sports photography reported in online news, and providing guidelines for sports photography promoting solidarity values. This is a qualitative research applying textual analysis of sports photos retrieving from online news coverage presented in 2019. Moreover, the method includes in-depth interviews with 10 professionals, including news chiefs and sports photographers.

The results of the study reveals that there are 7 categories of sports photos content reflecting the value of solidarity: 1) unification, 2) cooperation, 3) discipline, 4) determination, 5) sportsmanship, 6) patriotism, and 7) happiness. Furthermore, there are 10 ways of meaning construction in sports photos reported in online news media coverage: 1) group composition, 2) foreground and background photography, 3) line element of photography, 4) cropping photography, 5) right time at right place photography, 6) repetition photography, 7) juxtaposition photography, 8) binary opposition photography 9) color symbolism in photography, and 10) body language in photography.

According to the results from interviews with the professionals, there are 3 ways of sports photography promoting solidarity value: 1) presenting traditional practices of sporting events, 2) reflecting sportsmanship, 3) reflecting cooperation. And there are 5 ways of meaning construction:

1) group composition, 2) different perspective photography, 3) foreground and background photography, 4) athletes' gestures and emotions selection of shot, and 5) Representing of Thai symbolism, while there are 4 points that should be avoid in sports photography: 1) violent content, 2) disparaging content, 3) provocation content, and 4) against-virtuous culture and chaotic content

Keywords : Values, Solidarity, Sports Photography, Online News

บทนำ

ความสามัคคี เป็นค่านิยมที่ถูกปลูกฝังมาตั้งแต่อดีตกาล การที่มนุษย์รวมกันเป็นสังคมนั้น ช่วยให้นมนุษย์สามารถสร้างและพัฒนาสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่มิอาจทำได้โดยลำพังคนเดียว ทั้งนี้ความเข้มแข็งของสังคม ก็หมายถึงสวัสดิภาพที่ดีในการดำรงชีวิตของสมาชิกในสังคมนั้นๆ ด้วย ดังนั้นค่านิยมเรื่องความสามัคคีก็มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม ก่อให้เกิดเป็นพลังขับเคลื่อน ทั้งยังต่อต้านภัยภายนอกที่มุ่งหวังทำลายสังคม ทั้งนี้ในช่วงปีที่ผ่านมาสังคมไทยเกิดความสั่นคลอนในเรื่องความสามัคคีของคนในชาติ อันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางความคิดในหลายด้าน ทั้งในด้านการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งประสาร มฤคพิทักษ์ (2562) ได้กล่าวว่า ความขัดแย้งในหมู่คนไทยเป็นความแปลกแยกที่ผุดพวยขึ้นมาจากวิถีแห่งความเป็นไทย

ที่สืบเนื่องมายาวนาน การพลิกฟื้นคืนสู่สังคมที่สงบสุข สังคมแห่งความรู้รักสามัคคี ย่อมจะเอื้ออำนวยต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีงาม ดังนั้นจึงควรมีการร่วมมือกันสร้างค่านิยมในเรื่องความสามัคคี ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและสามารถทำได้หลายวิธี โดยเครื่องมือหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการช่วยเสริมสร้างความสามัคคีก็คือ “กีฬา”

ค่านิยมเรื่องความสามัคคีถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในการแข่งขันกีฬาทุกระดับ และผลลัพธ์มักจะสะท้อนออกมาด้วยความสำเร็จจากการแข่งขัน ซึ่งแนวทางนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสังคมที่ต้องการบรรลุเป้าหมายด้วยกันได้ ดังนั้นการสร้างค่านิยมเรื่องความสามัคคีนี้จำเป็นต้องมีการให้ความรู้ ความเข้าใจต่อสังคมอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดยสถาบันหลักที่ควรจะมีบทบาทมากที่สุด คือสื่อมวลชน ซึ่งมีหน้าที่ในการสื่อสารกับคนส่วนใหญ่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวในสังคมสมัยใหม่จำเป็นต้องสร้างในเชิงวัฒนธรรมโดยกีฬานับเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถสร้างให้เป็นวัฒนธรรมร่วมของชาติ และคนในสังคมถือเอาวัฒนธรรมเป็นจุดรวมอัตลักษณ์ของตน ดังนั้นการสร้างสามัคคีในชาติ จึงเป็นลักษณะของการสร้างความเป็นชาตินิยมรูปแบบหนึ่ง (ธีรยุทธ บุญมี, 2547) โดยเรื่อง “ความสามัคคี” นั้น เป็นความหมายที่ถูกผูกติดไว้กับการกีฬาซึ่ง สื่อมวลชนมีบทบาทหน้าที่ในการสื่อสารจรรโลงสังคมเพื่อสืบทอดสร้างค่านิยมที่ดีงาม การสื่อสารความหมายของ “ค่านิยม” ผ่านการรายงานข่าวกีฬา จะมีประโยชน์อย่างมากในการช่วยส่งเสริมเรื่อง “ความสามัคคี” ให้สังคมได้ซึมซับ และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

บทบาทของสื่อมวลชนมีหน้าที่สำคัญในการผลักดันให้เกิดการเคลื่อนไหวในสังคมหรือระดมสรรพกำลังในสังคม ที่เป็นเสมือนอุดมการณ์ หรือ วาระแห่งชาติที่มีอาจะละเลยได้ ซึ่งในส่วนของภาพข่าวกีฬานอกจากจะมีหน้าที่หลักในการอธิบายเหตุการณ์สำคัญในการแข่งขันแล้ว ยังสามารถสะท้อนความหมายอื่นๆ ที่ซับซ้อนออกมาได้อีกมากมาย โดยเฉพาะอุดมการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ตามที่ Rose, G. (2001) ได้กล่าวว่า การสื่อสารด้วยภาพมีความหมายมากกว่าความงามทางศิลปะ เพราะยังมีลักษณะเป็นวาทกรรมที่เต็มไปด้วยความรู้และอำนาจ ที่สามารถส่งผลกระทบต่อทางสังคมได้ โดยในปัจจุบันสื่อออนไลน์ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อมวลชน ทั้งยังสามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว โดยก้าวข้ามข้อจำกัดด้านพื้นที่และเวลาของสื่อดั้งเดิมอย่างหนังสือพิมพ์โดยข่าวกีฬาในสื่อออนไลน์มีความแตกต่างจากสื่อสิ่งพิมพ์ในหลายประการ เช่น การนำเสนอข่าวในเหตุการณ์หนึ่งๆ เป็นประเด็นแยกย่อย ทำให้เหตุการณ์นั้นมีข่าวที่น่าสนใจหลากหลายมุมมอง เช่นเดียวกับภาพข่าวที่จะถูกนำเสนอด้วยความถี่ที่เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

นั่นจึงสอดคล้องกับที่ Anderson, B. (2006) ได้เสนอเกี่ยวกับบทบาทของสื่อในการสร้างอัตลักษณ์ระดับชาติ ไว้ว่าบทบาทพื้นฐานของสื่อมวลชนคือการสร้างให้ชาติเป็น “ชุมชนในจินตนาการ” โดยการอ่านหนังสือพิมพ์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดระเบียบทางสังคม ในรูปแบบที่มีผู้อ่านพร้อมกันหลายล้านคนและจะถูกทำซ้ำอย่างไม่หยุดยั้งในทุกวัน ขณะที่ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้สื่อมวลชนสามารถนำเสนอข่าวได้อย่างรวดเร็ว และเข้าถึงผู้บริโภคได้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นหากมองถึงการนำเสนอข่าวทางสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน ในแง่ของการร่วมสร้างความหมายทางสังคมผ่านการนำเสนอเนื้อหาข่าวสาร อาจกล่าวได้ว่าสื่อมวลชนมีบทบาทในการส่งเสริมค่านิยมเรื่องความสามัคคี โดยที่สื่อออนไลน์ก็ได้กลายเป็นเครื่องมือในการช่วยสร้างความหมายทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในขณะเดียวกันในฐานะของนักวิชาชีพด้านสื่อมวลชนก็จำเป็นต้องมีแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ในการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สังคม โดยสามารถประกอบสร้างความหมายในภาพข่าวเพื่อถ่ายทอดค่านิยมหรือความหมายที่ตึงตามแก่งสังคม และเกิดประโยชน์ทางด้านวิชาชีพได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่จะพิจารณาตามแนวทางกรอบการปฏิบัติหน้าที่ของตน โดย Jakobson (1987) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของผู้ชี้แนะหรือผู้ส่งสาร (Addresser) ไว้ว่า ในงานภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์นั้น บุคคลเริ่มต้นของการบันทึกภาพคือช่างภาพ แต่ช่างภาพเชิงวารสารศาสตร์ไม่ได้เป็นผู้ที่ตัดสินใจถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ตามลำพัง หากการปฏิบัตินั้นยังคงผูกพันกับนโยบายขององค์กรที่ตนสังกัด รวมทั้งกองบรรณาธิการซึ่งทำหน้าที่ในการพิจารณาก่อนกรอง และความหมายของการสื่อสารจะขึ้นอยู่กับบริบท (Context) หรือปัจจัยแวดล้อม อันเป็นเงื่อนไขเกี่ยวกับกาลเทศะทางสังคม เป็นองค์ประกอบที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

กล่าวได้ว่าภาพข่าวที่ภาพที่ถูกระบุออกมา เป็นภาพที่ขึ้นอยู่กับความคิดและมุมมองของช่างภาพที่เลือกจะบันทึกด้วยทัศนคติ และค่านิยมของตนเอง และส่งต่อไปยังหัวหน้าข่าวที่ผู้คัดเลือกภาพอีกขั้นตอนหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Barthes, R. (1977) ที่กล่าวว่า ภาพข่าวก็เปรียบเสมือนข้อความหนึ่ง โดยที่หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีการกำหนดทิศทางที่จะให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยภาพข่าวเหล่านั้นสามารถจะเปลี่ยนแปลงความหมายได้ ขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นคนนำเสนอ นั่นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการนำเสนอภาพข่าวที่ภาพของสื่อมวลชนไทยที่เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ในแง่ของการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์บทบาทในการร่วมสร้างค่านิยมที่ดี เพื่อส่งเสริมความสามัคคีในสังคมไทยโดยศึกษาจากภาพข่าวที่ภาพที่ถูกเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ตลอดปี พ.ศ.2562 ว่ามีเนื้อหาภาพและมีการประกอบสร้างความหมายอย่างไร รวมทั้งมองว่าสื่อมวลชนเองก็ควรจะมีแนวทางที่ชัดเจนในการสร้างความหมายผ่านภาพข่าวที่ภาพ เพื่อทำให้ภาพข่าวที่ภาพมีมิติทางการสื่อสารที่ลึกซึ้งในเชิงสร้างความหมาย ควบคู่กับการให้ข้อมูลข่าวไปพร้อมกันด้วย

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการสื่อความหมายผ่านภาพข่าวที่ภาพ รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ภาพที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมสร้างค่านิยมที่ดีแก่งสังคมได้ ดังนั้นจึงนำมาซึ่งประเด็นการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในด้านวิชาการนิเทศศาสตร์ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารด้วยภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาถึงลักษณะของเนื้อหาที่สะท้อนค่านิยมเรื่องความสามัคคี และวิธีการประกอบสร้างความหมายของภาพที่ภาพในข่าวออนไลน์
- 2) เพื่อศึกษาถึงแนวทางที่ควรจะเป็น ในการนำเสนอภาพข่าวที่ภาพเพื่อส่งเสริมค่านิยมเรื่องความสามัคคี

ปัญหานำวิจัย

- 1) เนื้อหาของภาพข่าวที่ภาพที่สะท้อนค่านิยมเรื่องความสามัคคี และวิธีการประกอบสร้างความหมายของภาพที่ภาพในข่าวออนไลน์ มีลักษณะอย่างไร
- 2) แนวทางในการนำเสนอภาพข่าวที่ภาพเพื่อส่งเสริมค่านิยมเรื่องสามัคคี ควรมีลักษณะอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ในทางวิชาการ ผู้ที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับการถ่ายภาพ สามารถนำมาเป็นความรู้พื้นฐานในการศึกษาวิธีการสื่อสารความหมายผ่านภาพข่าวที่ภาพได้

2) ในทางวิชาชีพ สื่อมวลชนด้านกีฬาสามารถนำข้อค้นพบมาประยุกต์ใช้ในสร้างสรรค์วิธีการสื่อสารด้วยการใช้สัญลักษณ์ภาพ เพื่อสร้างความหมายทางสังคม และเพื่อเป็นแนวทางในการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับหัวหน้าข่าว และช่างภาพกีฬาได้

ทบทวนวรรณกรรม

1) แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมเรื่องความสามัคคี โดยความสามัคคีเป็นลักษณะของการรวมตัวกันด้วยความตั้งใจ การรวมกำลังอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน โดยสามารถที่จะทำหน้าที่ได้ต่างกันเพื่อให้เกิดความสำเร็จในจุดมุ่งหมายอันเดียวกันภาพรวมได้ซึ่ง เกษม นครเขตต์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่าหากลองพิจารณาการแข่งขันกีฬาในเชิงกระบวนการ (Process) จะมองเห็นถึงความร่วมมือ (Co-operative) ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ที่มีกระบวนการในลักษณะของการประสานงาน ร่วมแรงร่วมใจเพื่อให้การแข่งขันนั้นสำเร็จลุล่วง กีฬาจะทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการสร้างความสามัคคี และความเข้าใจอันดีแก่หมู่คณะ รับผิดชอบต่อสังคมในฐานะที่เป็นเครื่องมือเพื่อการสร้างสรรค์กิจกรรมแห่งความสงบสุขและสันติของสังคมได้ ขณะที่การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวในสังคมนั้น จำเป็นต้องมีการสร้างชาติในเชิงวัฒนธรรม จึงมีการประดิษฐ์สร้างขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณี และกีฬา ขึ้นมา เพื่อให้เป็นวัฒนธรรมร่วมของชาติ แนวคิดนี้ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแก่นคำตอบของงานวิจัยเพื่อจัดกลุ่มเนื้อหาภาพในการวิเคราะห์

2) แนวคิดเกี่ยวกับข่าวกีฬา ข่าวกีฬาเป็นการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ก่อนการแข่งขันและหลังการแข่งขัน ให้ความเพลิดเพลินแก่สังคมด้วยความบันเทิงอยู่ในเนื้อหาของกีฬา ทั้งยังมีบทบาทด้านการประสานและสร้างความต่อเนื่องทางสังคม เพราะกีฬาเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่ทุกสังคมมี กีฬามักถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความสามัคคีให้แก่ทุกหมู่คณะ และนอกจากนี้ ยังเข้าไปเกี่ยวข้องในสร้างเสริมทางการเมือง และเศรษฐกิจได้อีกด้วย โดยภาพข่าวกีฬามีลักษณะเป็นวาทกรรมรูปแบบหนึ่ง ซึ่ง Rose, G. (2001) เสนอว่า การสื่อสารด้วยภาพมีลักษณะของการเป็นวาทกรรม เต็มไปด้วยอำนาจ และทรงพลังที่สุดในแง่ของประสิทธิภาพของผลกระทบทางสังคม เช่นเดียวกับ Woods, R.B. (2011) ที่แสดงทัศนะว่า สื่อกีฬามีส่วนร่วมในการสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ผ่านการรายงานข่าวทางหนังสือพิมพ์ ซึ่งแนวคิดนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงคุณลักษณะและบทบาทของภาพข่าวกีฬาในฐานะที่เป็นวาทกรรมที่เผยแพร่ค่านิยมทางสังคม

3) แนวทางการศึกษาเชิงสัญลักษณ์วิทยา สัญลักษณ์ (Sign) หมายถึงสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้มีความหมาย (Meaning) แทนของจริง/ตัวจริง (Object) ในตัวบท (Text) และบริบท (Context) หนึ่งๆ (กาญจนา แก้วเทพ, 2542) ในการศึกษาด้านสัญลักษณ์วิทยา (Semiology) จำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎีสัญลักษณ์ (Symbol) ทั้งนี้เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ความหมายในเชิงสัญลักษณ์ได้ง่ายขึ้น ซึ่งสัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย (Symbol) โดยพื้นฐานหมายถึง สิ่งที่ใช้แทนความหมายของอีกสิ่งหนึ่ง อันประกอบด้วย วัตถุ อักษร รูปร่าง หรือสีสันทัน ซึ่งจะถูกนำไปใช้ในการตีความความหมายของภาพถ่ายได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น

4) แนวทางการวิเคราะห์ภาพถ่ายเชิงวารสารศาสตร์ตามที่ Jakobson (1987) ได้จำแนกองค์ประกอบของการสื่อสารไว้ 6 องค์ประกอบ โดยที่แต่ละองค์ประกอบต่างมีหน้าที่ทางการสื่อสารแตกต่างกัน ได้แก่ 1) ผู้ส่งหรือผู้ส่งสาร (Addresser) มีหน้าที่เชิงการแสดงออกเชิงอารมณ์ ด้วยการถ่ายทอดผ่านภาษาภาพ 2) สาร (Message) มีหน้าที่เชิงสุนทรียภาพ เป็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและสัญลักษณ์ในภาพ 3) ผู้รับการขึ้นหรือผู้รับสาร (Addressee) มีหน้าที่เชิงกฎเกณฑ์ เป็นการตีความหมายของภาษาภาพ 4) บริบท (Context) มีหน้าที่เชิงอ้างอิง เป็นการตีความความหมายของภาษาภาพ 5) การสัมผัสถึง/ช่องทางการสื่อสาร (Contact) มีหน้าที่เชิงความคงเส้นคงวา เป็นการรักษาความหน้าเชื่อถือของตัวสื่อ 6) รหัส (Code) มีหน้าที่เชิงจัดระบบรูปสัญลักษณ์

เป็นการจัดรูปแบบรหัสทางไวยากรณ์ภาพ โดยแนวทางการวิเคราะห์ภาพควรพิจารณาใน 5 มิติ ได้แก่ มิติด้านเนื้อหา (Content) มิติด้านสี (Colour) มิติด้านการจัดองค์ประกอบเชิงพื้นที่ (Spatial Organization) มิติด้านแสง (Light) และมิติด้านการแสดงออกของอารมณ์ภาพ (Expressive Content) (Rogoff, I., 1998) ซึ่งจะเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ภาพทั้งในแง่ของเนื้อหาภาพและการประกอบสร้างความหมายได้อย่างชัดเจน

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการศึกษาด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษา 2 ส่วน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จากภาพข่าวกีฬาในสื่อออนไลน์ จำนวน 4 เว็บไซต์ ได้แก่ เว็บไซต์ www.thairath.co.th, เว็บไซต์ www.matichon.co.th, เว็บไซต์ www.dailynews.co.th และ เว็บไซต์ www.siamsport.co.th ที่นำเสนอในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2562 เพื่อศึกษาเนื้อหาภาพและวิธีการประกอบสร้างความหมายที่สะท้อนค่านิยมเรื่องความสามัคคี และ 2) การศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับนักวิชาชีพ ได้แก่ หัวหน้าข่าว และช่างภาพกีฬา ในฐานะผู้ผลิตเนื้อหาภาพข่าวกีฬา จำนวน 10 คน เพื่อทราบแนวทางในการนำเสนอภาพข่าวกีฬา

ผลการวิเคราะห์

จากการศึกษาโดยการวิเคราะห์เนื้อหาภาพข่าวกีฬาและการสัมภาษณ์นักวิชาชีพพบคำตอบในการศึกษาตามประเด็น ดังนี้

1. เนื้อหาภาพข่าวกีฬาที่สะท้อนค่านิยมเรื่องความสามัคคี

จากการวิเคราะห์เนื้อหาภาพ สามารถจำแนกลักษณะเนื้อหาของภาพข่าวกีฬาที่สะท้อนถึงค่านิยมเรื่องความสามัคคีทั้งหมด 7 ลักษณะ ได้แก่

1.1 **ความเป็นพวกพ้องเดียวกัน** พบว่า มีเนื้อหาภาพบ่งบอกลักษณะของเป็นพวกเดียวกัน ในรูปแบบ “การรวมกลุ่ม” ของนักกีฬา ทีมงาน กองเชียร์โดยที่มีสัญลักษณ์กำกับเพื่อบ่งบอกว่าเป็นพวกพ้องเดียวกัน เช่น สีชุดแข่งขัน การทำท่าทางแบบเดียวกัน การจับกลุ่มรวมตัวกัน เป็นไปในลักษณะของการรวมพลัง โดยเนื้อหาภาพลักษณะนี้จะปรากฏในข่าวการฝึกซ้อมก่อนการแข่งขัน ข่าวรายงานการแข่งขัน และข่าวหลังการแข่งขัน

ภาพที่ 1 การรวมกลุ่มถ่ายภาพร่วมกันระหว่างนักฟุตบอลทีมชาติและกองเชียร์
(มติชนออนไลน์, 11 มกราคม 2562)

1.2 ความร่วมมือ พบว่า เป็นภาพที่มีเนื้อหาในลักษณะการส่งมอบภารกิจต่อกัน มีการแบ่งหน้าที่กันทำงาน เห็นถึงการร่วมแรงร่วมใจ มีการประสานงานที่ดี ช่วยกันทำคะแนน นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาภาพความร่วมมือในรูปแบบ “การสนับสนุน” ซึ่งอยู่ในลักษณะของการส่งเสริมซึ่งกันและกัน สามารถพบได้ในรูปแบบของการส่งกำลังใจของกองเชียร์ หรือการช่วยเหลือกันในเกมนักกีฬา

1.3 ความมีระเบียบวินัย พบว่า เป็นเนื้อหาภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงการมีระเบียบวินัยต่อการรับผิดชอบหน้าที่ของนักกีฬา การพร้อมใจช่วยกันทำหน้าที่ด้วยความสามัคคี โดยลักษณะเด่นของภาพคือเห็นถึงความพร้อมเพรียงที่การทำกิจกรรมของนักกีฬา ได้แก่ การทำท่าเดียวกัน การกระทำพร้อมกัน

1.4 ความมุ่งมั่น พบว่า เนื้อหาสำคัญของภาพมีจุดเด่นอยู่ที่สีหน้าและแววตาของนักกีฬาที่ดูจริงจังจดจ่ออยู่กับเกม เช่น การจับตาจ้องลูกชนไก่ของนักแบดมินตัน การแสดงความมุ่งมั่นในการต่อสู้กันอย่างถึงพริกถึงขิงของนักกีฬา 2 ฝ่าย เช่น การแสดงสีหน้าในขณะเบียดแย่งลูกของนักฟุตบอล

1.5 ความมีน้ำใจ พบว่า เป็นภาพที่มีเนื้อหาการแสดงความน้ำใจนักกีฬา ภาษาท่าทางของนักกีฬาที่แสดงออกต่อกัน ได้แก่ การจับมือ การแตะตัว การโอบไหล่ ประกอบกับการแสดงออกทางอารมณ์ผ่านสีหน้า และแววตา เช่น การโอบกอดและปลอบประโลม หรือการช่วยดึงเพื่อนนักกีฬาที่ล้มให้ลุกขึ้นมาแข่งขันต่อ

1.6 ความรักชาติ พบว่า เป็นภาพเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ที่ปรากฏภาพนักกีฬาทีมชาติไทยในลักษณะ “การเป็นตัวแทนของชาติ” ภาพการแสดงความรักต่อเพลงชาติไทย รวมทั้งเนื้อหาภาพการรวมกลุ่มของนักกีฬาและกองเชียร์ มีการโบกธงชาติ การสวมเครื่องแต่งกาย การประดับร่างกายด้วยสีธงชาติ ซึ่งสื่อถึง “การรวมพลังของคนในชาติ”

1.7 ความสุข พบว่า เป็นภาพการแสดงความสุขยินดี ดีใจ เฮฮา ของนักกีฬา และกองเชียร์ ซึ่งเป็นผลลัพธ์มาจาก “ความสามัคคี” โดยที่เนื้อหาภาพจะมีสัญลักษณ์ “รอยยิ้ม” “การชูมือ” และ “การโอบกอด” ในลักษณะของการดีใจกับเพื่อนร่วมทีม หรือดีใจกับกองเชียร์ และการยินดีกับชัยชนะของคู่แข่ง

ภาพที่ 2 ทีมนักวอลเลย์บอลชาย 31 ขา ร่วมแรงร่วมใจวิ่งอย่างพร้อมเพรียง
(มติชนออนไลน์, 27 มกราคม 2562)

2. การประกอบสร้างความหมายของภาพข่าวกีฬา

การประกอบสร้างความหมายในภาพข่าวกีฬาที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมเรื่องความสามัคคีพบว่ามีวิธีการประกอบสร้างความหมายภาพ 10 วิธี ได้แก่

2.1 การจัดวางองค์ประกอบภาพแบบกลุ่ม โดยมีองค์ประกอบเนื้อหาที่เห็นถึงกลุ่มนักกีฬา ทีมงาน ที่ทำงานร่วมกัน ภาพกองเชียร์ที่รวมกลุ่มอยู่ด้วยกัน ทำให้เกิดความเป็นเอกภาพ

(Unity) มีความเป็นพวกพ้องเดียวกัน ความพร้อมเพรียง และการมีส่วนร่วม

2.2 การใช้ฉากหน้าและฉากหลัง เป็นการจัดวางองค์ประกอบภาพที่เพิ่มมิติเนื้อหาและความหมายให้กับภาพ เช่น ฉากหน้าเป็นนักกีฬา ฉากหลังเป็นกองเชียร์ บ่งบอกถึงความเป็นพวกพ้องเดียวกันหรือการใช้ฉากหลังเป็นธงชาติก็จะสื่อถึงความรักชาติ

2.3 การใช้องค์ประกอบเส้น เป็นเส้นนำสายตา (Leading Line) เพื่อเชื่อมโยงเรื่องราวในภาพ โดยเป็นลักษณะของการใช้อุปกรณ์กีฬา หรืออวัยวะของร่างกายนักกีฬา ทำหน้าที่เชื่อมโยงจุดเด่นของภาพเช่น ไมค์วีนุกเกอร์ทำหน้าที่เป็นเส้นนำสายตาเชื่อมโยงระหว่างสีหน้าที่มีความมุ่งมั่นของนักกีฬากับลูกสนุกเกอร์ หรือไม้แบดมินตันทำหน้าที่นำสายตาเชื่อมโยงแวต้ามุ่งมั่นกับลูกขนไก่ที่ลอยอยู่กลางอากาศ

2.4 การตัดส่วนภาพ เป็นการกำหนดกรอบเนื้อหาของภาพโดยใช้วิธีการตัดส่วนภาพ (Crop) ได้ในกระบวนการตกแต่งภาพ และการเลือกใช้เลนส์ที่แตกต่างกัน ซึ่งหากเป็นเลนส์มุมกว้าง (Wide Angle Lens) ก็จะได้ภาพที่ต้องการนำเสนอภาพรวมของการแข่งขัน ได้ภาพที่มีองค์ประกอบภาพแบบกลุ่ม เห็นการมีปฏิสัมพันธ์ของนักกีฬา เช่น การประสานงาน การแสดงความยินดี ส่วนเลนส์ถ่ายไกล (Tele Photo Lens) จะเห็นภาพในมุมแคบที่เน้นให้เห็นสีหน้าแวต่า เป็นการสื่อสารเชิงอารมณ์ เช่น ภาพของนักกีฬาสนุกเกอร์ที่กำลังทำสมาธิด้วยแวต้ามุ่งมั่น

2.5 การใช้จังหวะที่เหมาะสมในการบันทึกภาพ เป็นการเลือกบันทึกภาพในจังหวะที่สามารถสื่อสารเนื้อหาและความหมายได้ดีที่สุด เช่น จังหวะตบลูกวอลเลย์บอล จังหวะเตะลูกบอลซึ่งเป็นจังหวะท่วงท่าสุดยอด (Peak Action) ตามคุณลักษณะที่ดีของภาพกีฬาแต่อย่างไรก็ตามยังพบว่ามีการถ่ายภาพที่ถ่ายในจังหวะที่ไม่ใช่ท่วงท่าสุดยอด เช่น ภาพจังหวะการเช็กลูกวอลเลย์บอลเพื่อให้เพื่อนร่วมทีมกระโดดตบ ที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงการประสานงานของนักกีฬา

2.6 การใช้จังหวะที่ซ้ำกัน เป็นภาพที่แสดงท่าทางที่คล้ายกันของนักกีฬา เป็นลักษณะของการใช้จัดวางองค์ประกอบแบบกลุ่มที่มีจังหวะลีลา (Rhythm) เป็นลักษณะการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นซ้ำกัน (Repetition) ขององค์ประกอบในภาพ เช่น ภาพการแข่งขันวอลเลย์บอล 31 ขา และการแข่งเรือพาย

2.7 การเทียบเคียงคู่สัญญา (Juxtaposition) โดยใช้สัญลักษณ์สองตัวมาวางเทียบเคียงกัน เพื่อร่วมกันสื่อความหมายให้กับภาพ หรือการวางเทียบเคียงระหว่าง “นักกีฬา” กับ “ธงชาติไทย” เพื่อสื่อถึงความเป็นตัวแทนของคนรักชาติ

2.8 การสร้างความเป็นคู่ตรงข้าม (Binary opposition) เป็นการสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ที่มีความหมายตรงข้ามกันอยู่ในภาพ ซึ่งช่วยเพิ่มมิติในการสื่อสารให้กับภาพ เช่น ภาพนักวิ่งผู้พิการทางสายตากับนักวิ่งผู้ช่วย (Guide Runner) ที่วิ่งคู่กัน โดยเป็นคู่ตรงข้ามกันระหว่าง “ความมืดบอด” และ “การมองเห็น” ซึ่งคู่ตรงข้ามนี้ก่อให้เกิดเป็นความหมายของการสนับสนุนกัน

2.9 การใช้สัญลักษณ์สี เป็นสัญลักษณ์ที่ถูกนำมาใช้ในการกำหนดความเป็น “ความเป็นพวกพ้องเดียวกัน” และแทนความหมายของความเป็นชาติไทย ซึ่งในบริบทของสังคมไทยนั้น การใช้สีแดง ขาว น้ำเงิน เป็นสีที่มีความหมายถึง “ความรักชาติ” และสีเหลือง ที่สื่อถึงสถาบันกษัตริย์

2.10 การใช้ภาษากาย สามารถพบในหลากหลายรูปแบบ ทั้งการแสดงออกด้วยภาษาท่าทางที่บ่งบอกถึงความเป็นพวกพ้องเดียวกัน เช่น การแสดงท่าทางแบบเดียวกันการแสดงออกถึงความมีน้ำใจนักกีฬา เช่น การจับมือ การโอบไหล่ การยกมือไหว้ การแสดงออกถึงความสุข เช่น การหัวเราะ การชูกำปั้น และการชูนิ้วโป้ง ในขณะที่สีหน้าและแวต่าในจังหวะที่นักกีฬากำลังจะทำคะแนน แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของนักกีฬาได้อย่างชัดเจน

3. แนวทางในการนำเสนอเนื้อหาภาพข่าวกีฬาเพื่อส่งเสริมความสามัคคี

จากการสัมภาษณ์นักวิชาชีพ จำนวน 10 คน ได้มีทัศนะเกี่ยวกับแนวทางในการสื่อสารเนื้อหาภาพที่สื่อความหมายถึงความสามัคคี อยู่ 3 ประเด็น ได้แก่ แนวทางการนำเสนอเนื้อหาภาพ วิธีการนำเสนอความหมายของภาพ และเนื้อหาภาพที่ควรหลีกเลี่ยงหรือนำเสนออย่างระมัดระวัง กล่าวโดยสรุป ดังนี้

3.1 แนวทางการนำเสนอเนื้อหาภาพข่าวกีฬาเพื่อส่งเสริมค่านิยมเรื่องความสามัคคี

นักวิชาชีพมีทัศนะต่อประเด็นด้านเนื้อหาภาพว่า เนื้อหาภาพที่จะสะท้อนค่านิยมเรื่องความสามัคคีได้ดี จะอยู่ในภาพการแข่งขันกีฬาประเภททีมมากกว่าประเภทบุคคล เนื่องจากเป็นประเภทกีฬาที่เห็นการประสานงาน และเห็นภาพรวมเป็นกลุ่มก้อน โดยมีแนวทางในการนำเสนอเนื้อหา 3 ประเด็น ดังนี้

3.1.1 การนำเสนอภาพที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติในการแข่งขันกีฬา กีฬาในปัจจุบันมีรูปแบบพิธีการ และความหมายที่ต้องการจะสื่อสารออกมาให้มากกว่าเป็นแค่เกมกีฬาในสนาม โดยเป็นเรื่องของกระบวนการตั้งแต่ก่อนและหลังการแข่งขัน ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในการแข่งขันกีฬา ตั้งแต่การแถลงข่าวก่อนการแข่งขัน ที่ทั้งคู่แข่งขันทั้งสองฝ่ายจับมือกันต่อหน้าสื่อมวลชน เพื่อแสดงให้เห็นถึงมิตรภาพและการแข่งขันที่ใสสะอาด และในวันแข่งขันจะมีการปรากฏตัวของนักกีฬาที่เดินเข้าสนามอย่างพร้อมเพรียงเป็นระเบียบ มีการจับมือกันทั้งก่อนเกม และหลังเกม ซึ่งภาพเหตุการณ์เหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงมุมมองที่ดีของเกมกีฬา เห็นความเป็นมิตร และเป็นการให้การเคารพซึ่งกันและกันของนักกีฬา สอดคล้องตามอุดมการณ์ของการกีฬา

3.1.2 การนำเสนอภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงความมีน้ำใจนักกีฬา การแสดงความมีน้ำใจนักกีฬาเป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงการทำทางของนักกีฬาที่เกิดขึ้นในสนามแข่งขันที่เป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติ อันเกิดมาจากความรู้สึกภายในของนักกีฬาเอง จากทัศนะของนักวิชาชีพมองว่า การแสดงความมีน้ำใจนักกีฬาต่อ เป็นการแสดงออกซึ่งมิตรภาพที่ดี ที่จะเป็นจุดเริ่มต้นของความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว เช่น ภาพการจับมือให้อภัยกัน การช่วยจุดดิ่งคู่แข่งที่ล้มให้ลุกขึ้นมาแข่งต่อ หรือการที่ผู้ชนะปลอบโยนผู้พ่ายแพ้ การแสดงการยอมรับในความพ่ายแพ้ด้วยการแสดงความยินดีกับผู้ชนะ การแสดงความยินดีของผู้ชนะที่ไม่เยาะเย้ยคู่แข่ง การยกมือไหว้กันขอโทษกันเมื่อมีการปะทะโดยไม่ตั้งใจ

3.1.3 การนำเสนอภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงการรวมพลังเป็นหนึ่งเดียว เนื้อหาภาพข่าวกีฬาที่จะช่วยส่งเสริมค่านิยมเรื่องความสามัคคีในทัศนะของนักวิชาชีพ พบว่า ควรมีการเน้นถึงภาพที่สื่อสารถึงเรื่องการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน เช่น การจับมือรวมพลังกันก่อนเกมเพื่อเรียกความมั่นใจ ภาพการประสานงานของทีมงาน การทำงานร่วมกันระหว่างเกม การรวมกลุ่มกันแสดงความดีใจ การช่วยเหลือกันของเพื่อนร่วมทีม การให้กำลังใจต่อกัน หรือแม้กระทั่งภาพการมีส่วนร่วมของผู้ชมที่แสดงออกในการส่งกำลังใจให้นักกีฬา ความพร้อมเพรียงในการเชียร์ และการร่วมดีใจกับนักกีฬา ภาพลักษณะนี้เป็นภาพที่แสดงให้เห็นถึงพลังของทีม การเป็นทีมเวิร์ค ซึ่งเป็นการส่งเสริมความหมายในเรื่องความสามัคคีได้อย่างดี

3.2 แนวทางการสร้างความหมายเรื่องความสามัคคีผ่านภาพข่าวกีฬา

นักวิชาชีพได้เสนอแนวทางในการประกอบสร้างความหมายในภาพข่าวกีฬา เพื่อสะท้อนถึงค่านิยมเรื่องความสามัคคีไว้ 5 แนวทาง ดังนี้

3.2.1 การจัดองค์ประกอบภาพแบบกลุ่ม องค์ประกอบภาพแบบกลุ่มในภาพข่าวกีฬาจะประกอบด้วยกลุ่มของนักกีฬา ทีมงาน หรือกองเชียร์ จำนวนมาก หรือภาพที่มีบุคคลอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป

เป็นภาพในขณะที่พวกเขามีปฏิสัมพันธ์ต่อกันปรากฏอยู่ในภาพ เช่น การรวมกลุ่มเคารพเพลงชาติก่อนการแข่งขัน การรวมกลุ่มกันวางแผนการเล่น หรือการร่วมแสดงความดีใจหลังทำคะแนนได้ การรวมกลุ่มขอบคุณกองเชียร์หลังการแข่งขัน ขณะที่การแข่งขันกีฬาบางชนิดที่มีเนื้อหาภาพแสดงให้เห็นถึงความพร้อมเพรียง เช่น กีฬาเรือพาย

3.2.2 การเลือกใช้มุมมองที่หลากหลายในการนำเสนอภาพ ซึ่งสามารถสร้างสรรค์ได้หลากหลายขึ้นอยู่กับตำแหน่งการบันทึกภาพของช่างภาพ และขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในเกมการแข่งขันที่เกิดขึ้นในขณะนั้น โดยประการสำคัญคือความรู้และความชำนาญของช่างภาพในเรื่องกฎ กติกา การเข้าใจธรรมชาติของนักกีฬา ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ การบันทึกภาพในระยะใกล้และไกล การเลือกใช้เลนส์ถ่ายภาพที่เหมาะสม รวมทั้งการกำหนดช่วงความชัดเพื่อเน้นจุดเด่นของภาพที่ต้องการนำเสนอ ซึ่งเลนส์มุมกว้าง (Wide Angle Lens) ก็จะได้ภาพที่มีช่วงความชัดลึก เห็นภาพรวมของการแข่งขัน ส่วนเลนส์ถ่ายไกล (Tele Photo Lens) มีช่วงความชัดตื้น สามารถสื่อสารเชิงอารมณ์จากใบหน้าของนักกีฬา

3.2.3 การใช้องค์ประกอบภาพจากหน้าและจากหลัง นักวิชาชีพเสนอว่าคุณสมบัติประการหนึ่งของภาพประกอบข่าว คือจำเป็นต้องเป็นภาพที่มีความสมบูรณ์ในภาพเดียว ทั้งในแง่ของเนื้อหาและความหมายต้องสามารถให้ข้อมูลได้ครบถ้วน ดังนั้นการใช้องค์ประกอบภาพจากหน้าและจากหลัง จะสามารถช่วยในการประกอบสร้างความหมายให้กับภาพได้อีกมิติหนึ่ง โดยสามารถช่วยเติมเต็มเรื่องราวให้ชัดเจนได้มากขึ้น เช่น ภาพที่เห็นนักกีฬาตีใจในสนามโดยมีกองเชียร์ร่วมดีใจปรากฏอยู่ในฉากหลัง อันสะท้อนถึงความสามัคคีเป็นหนึ่งเดียว หรือภาพที่มีฉากหน้าเป็นอุปกรณ์กีฬาที่มีความเบลอลเล็กน้อยโดยที่จุดโฟกัสอยู่ที่นักกีฬา ก็จะช่วยให้อุปกรณ์มีความน่าสนใจ และสามารถประกอบสร้างเรื่องราวได้

3.2.4 การสื่อสารผ่านท่าทางและอารมณ์ของนักกีฬา นักวิชาชีพเสนอว่าควรเป็นภาพถ่ายที่มีองค์ประกอบของนักกีฬาจำนวน 2 คนขึ้นไป มีความหมายในแง่บวก เป็นภาพที่นักกีฬามีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงมิตรภาพ เช่น การแสดงออกถึงความมีน้ำใจ การให้กำลังใจ และความปรารถนาดีต่อกัน แต่หากเป็นกีฬาประเภทบุคคล ที่ถ่ายให้เห็นนักกีฬาเพียงคนเดียว ควรเลือกถ่ายภาพที่เห็นการแสดงออกของตัวนักกีฬาผ่านสีหน้า แววตา ท่าทาง แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ความเป็นนักสู้ที่ถูกสื่อสารผ่านสีหน้า แววตา การจดจ่อ การมีสมาธิ และเห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจ

3.2.5 การใช้สัญลักษณ์แสดงความเป็นชาติไทย นักวิชาชีพเสนอว่าสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นชาติไทย เป็นสัญลักษณ์ที่มีความสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมเรื่องความสามัคคีในสังคมไทย เนื่องจากจากสัญลักษณ์แสดงความเป็นชาติ จะสามารถใช้เป็นจุดร่วมของการสร้างความเป็นพวกพ้องเดียวกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนไทยได้ ทำให้สัญลักษณ์นี้มีลักษณะที่ดึงดูดความสนใจ และสร้างความฮึกเหิม กระตุ้นให้เกิดการอยากมีส่วนร่วมไปกับการแข่งขันด้วย โดยสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นชาติไทย ได้แก่ ธงชาติ ชุดแข่งขัน สีเส้นของเครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์การเชียร์

ภาพที่ 3 ทีมวิ่งผลัดถือธงชาติไทยหลังเข้าเส้นชัยเป็นที่ 1 ในกีฬาสีเกมส์
(ไทยรัฐออนไลน์, 9 ธันวาคม 2562)

3.3 เนื้อหาภาพข่าวที่ควรหลีกเลี่ยงในการนำเสนอ หรือควรนำเสนออย่างระมัดระวัง

ในประเด็นนี้ มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นด้านจริยธรรมในการทำหน้าที่ผู้สื่อข่าวกีฬา เพื่อมุ่งเน้นการสื่อสารเนื้อหาข่าวกีฬาเชิงสร้างสรรค์ และเพื่อใช้เป็นแนวทางที่เหมาะสมในการทำหน้าที่รายงานข่าวกีฬาของสื่อมวลชน โดยได้เสนอไว้ 4 ประเด็น ดังนี้

3.3.1 หลีกเลี่ยงภาพที่มีเนื้อหาความรุนแรง เนื่องจากความรุนแรงเป็นปฏิปักษ์ต่อการสร้างความสามัคคี และควรหลีกเลี่ยงในการนำเสนอสู่สาธารณชน เพื่อไม่ให้เกิดภาพที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นการสร้างความขัดแย้งในสังคม เช่น การทะเลาะวิวาทในสนาม การทะเลาะของนักกีฬากับกองเชียร์ การประทุษร้ายผู้ตัดสินที่รุนแรงการแสดงอารมณ์ฉุนเฉียว ฯลฯ แต่หากมีความจำเป็นต้องนำเสนอ ก็ควรเป็นไปด้วยเหตุที่สมควร เช่น สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นเหตุการณ์ที่เป็นประเด็นทางสังคม หรือเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในเชิงเป็นการกระตุ้นเตือนถึงความไม่เหมาะสม

3.3.2 ภาพที่แสดงให้เห็นการเหยียดหยามดูหมิ่น ซึ่งเป็นการลดคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นคน เป็นการแสดงความไม่เคารพซึ่งกันและกัน ไม่ว่าจะเป็นการเหยียดผิว เหยียดเชื้อชาติ เหยียดเพศที่อาจเป็นการจุดชนวนความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้นในเกมกีฬา ซึ่งขัดต่ออุดมการณ์ของการกีฬา ที่มุ่งเน้นเรื่องความเท่าเทียมด้านสิทธิมนุษยชน

3.3.3 ภาพที่แสดงให้เห็นการยั่วยุอารมณ์ เป็นการแสดงถึงความไม่มีน้ำใจนักกีฬาซึ่งมีความหมายที่ขัดแย้งกับเรื่องความสามัคคีภาพที่มีการยั่วยุอารมณ์แสดงให้เห็นพฤติกรรมการเยาะเย้ย เช่น การทำสัญลักษณ์มือเพื่อยั่ว การชี้หน้าด่าฝ่ายตรงข้าม การแสดงป้ายที่มีข้อความไม่เหมาะสม การถ่มน้ำลายใส่คู่แข่ง การเอารองหรือสัญลักษณ์ของคู่แข่งมาเผาหรือเหยียบย่ำ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่ความรุนแรงในเกมกีฬา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสังคม โดยเฉพาะการเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่เยาวชน

3.3.4 ภาพที่แสดงถึงความไม่เป็นระเบียบและขัดต่อวัฒนธรรมที่ดี ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้สื่อข่าวควรพิจารณาในการนำเสนออย่างรอบคอบ เช่น การวอล์คเอาท์ของนักกีฬา ภาพผู้ชมที่แย่งกันซื้อตั๋วเข้าสนาม เป็นต้น รวมไปถึงภาพที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับนักกีฬาเยาวชน ภาพที่นักกีฬาแต่งตัววาบหวี หรือภาพที่เห็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็เป็นข้อที่ควรระวังเช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการค้นหาความหมายค่านิยมเรื่องความสามัคคีที่อยู่ในภาพข่าวกีฬาซึ่งเป็นการวิเคราะห์ภายใต้บริบทของสังคมไทยสำหรับการศึกษาในด้านเนื้อหาภาพ พบว่า ภาพที่มีเนื้อหาเรื่องความเป็นพวกพ้องเดียวกัน ความร่วมมือ ความมีระเบียบวินัย และความรักชาติเป็นภาพที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อออนไลน์มากกว่าเนื้อหาภาพลักษณะอื่น ขณะที่ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าเนื้อหาภาพเกี่ยวกับความมีน้ำใจยังมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากหากพิจารณาตามเกณฑ์คุณค่าข่าวก็จะดูด้อยลงไป เพราะไม่ได้เป็นประเด็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการผลแข่งขันกีฬา โดยที่สื่อบางสำนักจะมีการนำเสนอภาพประกอบข่าวเพียงภาพเดียว จึงจำเป็นต้องเลือกภาพที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการแข่งขันได้ชัดเจนที่สุด ซึ่งมักจะเป็นภาพแอ็คชั่นสวยงามและเป็นจังหวะสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามสำหรับสื่อออนไลน์ได้ถูกลดข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ที่ตีพิมพ์ในหน้ากระดาษ จึงสามารถนำเสนอภาพข่าวได้มากกว่า 1 ภาพ ซึ่งสื่อมวลชนสามารถใช้เป็นข้อพิจารณาในการเลือกนำเสนอภาพข่าวที่มีจำนวนมากขึ้นได้

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาของภาพกีฬาพบว่า เนื้อหาภาพข่าวที่สะท้อนค่านิยมเรื่องความสามัคคีนั้น มีความสอดคล้องกับค่านิยมหลักของการกีฬาภายใต้อุดมการณ์โอลิมปิกนิยัม (Olympism) ที่มุ่งยกระดับความสมดุลของร่างกาย จิตใจ และความคิดของมนุษย์ โดยให้กีฬาเป็นตัวช่วยในการสร้างเสริมความสามัคคีของมนุษยชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสังคมที่สงบสุข (International Olympic Committee, 2013) สำหรับสังคมไทยค่านิยมเหล่านี้ได้ถูกส่งเสริมผ่านการแข่งขันกีฬาในทุกระดับ และถูกแฝงควบคู่ไปกับข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน ซึ่งหากพิจารณาแล้วอาจมองได้ว่า ภาพข่าวกีฬาได้ทำหน้าที่ผลิตซ้ำค่านิยมภายใต้อุดมการณ์โอลิมปิกนิยัม (Olympism) ไปด้วยโดยปริยาย

ในประเด็นของการประกอบสร้างความหมายภาพเพื่อส่งเสริมค่านิยมเรื่องความสามัคคีทั้งจากการวิเคราะห์ภาพและการสัมภาษณ์ พบว่ามีแนวทางที่สอดคล้องกัน โดยกลุ่มนักวิชาชีพได้เสนอแนวทางในการนำเสนอเนื้อหา 3 ลักษณะ ได้แก่ ควรภาพที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติในการแข่งขันกีฬา ภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงความมีน้ำใจนักกีฬา และภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงการรวมพลังเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งจากแนวคิดของ Jakobson (1987) ที่เสนอว่าในฐานะช่างภาพ จะมีหน้าที่ทางการสื่อสารในเชิงการแสดงออกเชิงอารมณ์ (Emotive Function/Expressive Function) ที่ถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาภาพ ส่วนภาพข่าวมีหน้าที่เชิงสุนทรียภาพ (Poetic function) เป็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบภาพและสัญลักษณ์ที่ร่วมสร้างความหมาย ขณะที่ผู้รับสารมีหน้าที่เชิงกฎเกณฑ์ (Conative function) ที่ต้องใช้ประสบการณ์ในการตีความ

ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการศึกษาทั้งสองส่วนร่วมกัน พบว่า สื่อมวลชนกีฬาสามารถใช้วิธีการประกอบสร้างความหมายภาพข่าวที่เน้นถึงความสามัคคีได้อย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการนำเสนอภาพได้ 3 วิธี ได้แก่ 1) การจัดองค์ประกอบภาพแบบกลุ่ม ที่จะเห็นถึงความร่วมมือและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งเนื้อหาภาพความเป็นพวกพ้องเดียวกัน ความร่วมมือ ความมีระเบียบวินัย มีลักษณะเนื้อหาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีลักษณะร่วมคือเป็นภาพมุมกว้างที่มีองค์ประกอบแบบกลุ่ม ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นหนึ่งเดียว เห็นกระบวนการทำงานและการร่วมมือกันในเกมกีฬา อันเป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของการแข่งขันกีฬาประเภททีม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เกษม นครเขตต์ (2555) อธิบายไว้ว่า หากพิจารณาการแข่งขันกีฬาในเชิงกระบวนการ (Process) จะมองเห็นถึงกระบวนการของความร่วมมือ (Co-operative)

ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ร่วมแรงร่วมใจเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วง 2) การใช้สัญลักษณ์แสดงความเป็นชาติไทย ที่สามารถกระตุ้นอารมณ์และความรู้สึกรักชาติของคนในชาติได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรหมพงษ์ แก้วดวงเด่น (2547) ที่ศึกษาเรื่อง “หน่วยประกอบของภาพข่าวกีฬาต่อการรับรู้ของผู้รับสาร” โดยพบว่า หน่วยประกอบของภาพข่าวกีฬาที่ดีในการรับรู้ของผู้รับสาร ควรมีเนื้อหาภาพที่สื่อถึงลักษณะความเป็นชาตินิยมอยู่ในภาพข่าวด้วย และหากพิจารณาในบริบทสังคมไทย การใช้สัญลักษณ์ของธงชาติไทยมาประกอบสร้างความหมายในภาพข่าว จะสามารถช่วยกระตุ้นจิตสำนึกความรักชาติได้ค่อนข้างมาก ซึ่งหากพิจารณาในเรื่องการส่งเสริมค่านิยมเรื่องความสามัคคีแล้ว “ความเป็นชาติ” จะเป็นคุณลักษณะที่คนในชาติมีส่วนร่วม ทั้งยังเป็นศูนย์กลางที่ช่วยคลายความแตกต่างในสังคม และก่อให้เกิดความเป็นพวกพ้องได้อย่างชัดเจน ดังนั้นสีของธงไตรรงค์ในภาพถ่ายจึงมีพลังอย่างมากในการช่วยกระตุ้นให้เกิดความสามัคคีในสังคม และ 3) การใช้สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายถึงมิตรภาพ เช่น การจับมือ การกอด และรอยยิ้ม ที่จะช่วยส่งเสริมเรื่องความมีน้ำใจนักกีฬา เป็นมิตรต่อกันได้ โดยทั้ง 3 แบบนี้ สื่อมวลชนสามารถพิจารณาความเหมาะสมกับการนำเสนอภาพข่าวกีฬาตามเกณฑ์คุณค่าข่าว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแนวทางการทำงานของสื่อแต่ละองค์กร ซึ่งสอดคล้องตามที่ Barthes, R. (1977) ได้กล่าวว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีการกำหนดทิศทางที่จะให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยภาพข่าวเหล่านั้นสามารถจะเปลี่ยนแปลงความหมายได้ ขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นคนนำเสนอ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจในเรื่องการเลือกนำเสนอภาพข่าวกีฬา ที่โดยปกติภาพข่าวจะให้ความสำคัญกับภาพที่ถูกบันทึกในจังหวะท่วงท่าสุดยอด (Peak Action) มากที่สุดเนื่องจากเป็นจังหวะภาพที่เร้าอารมณ์คนดูด้วยท่วงท่าที่น่าตื่นเต้นของนักกีฬา ในจังหวะสำคัญของเกมโดยภาพในลักษณะนี้จะมีวัตถุประสงค์ทางการสื่อสารเพื่อเป็นภาพประกอบของเนื้อหาข่าวสารเป็นหลัก แต่ถ้าหากมีวัตถุประสงค์เพิ่มเติมในเรื่องการส่งเสริมค่านิยม ช่างภาพ หรือผู้ทำหน้าที่คัดเลือกภาพ จะสามารถเลือกภาพกีฬาในจังหวะอื่นๆ ที่อาจจะไม่ได้เป็นจังหวะท่วงท่าสุดยอด (Peak Action) แต่เป็นการเลือกจากเนื้อหาภาพที่มีการสื่อสารเชิงความหมายของภาพได้ด้วย เช่น การเลือกภาพที่เป็นจังหวะในการประสานงานของนักกีฬาก่อนเข้าจะสู่จังหวะการทำคะแนน ซึ่งจะเห็นภาพความร่วมมือของนักกีฬา และทำให้ภาพข่าวมีคุณค่าในเชิงความหมายมากขึ้น ในขณะที่หน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสารของภาพก็ยังไม่หายไป ในขณะเดียวกันสื่อออนไลน์สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยปลูกฝังค่านิยมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป ในการทำหน้าที่ของนักวิชาชีพด้านการสื่อสารมวลชน ช่างภาพกีฬาที่มีบทบาทในการเป็นผู้สร้างวาทกรรมผ่านภาพข่าวกีฬา ที่สามารถสื่อสารได้ทั้งแบบตรงไปตรงมาและการแฝงความหมายโดยนัย ซึ่งอาจมีทั้งมายาคติ (Myth) และอุดมการณ์ (Ideology) บางอย่างแฝงอยู่ในภาพนั้น ๆ โดยถูกสะท้อนผ่านมุมมองหรือความเชื่อส่วนตัวของช่างภาพ โดยช่างภาพจำเป็นต้องมีการฝึกฝนหรือศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องการประกอบสร้างความหมายภาพ เพื่อเพิ่มมิติด้านเนื้อหาในการถ่ายภาพและในส่วนของการบรรณาธิการที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาถ่วงถ่วงภาพถ่าย ก่อนเผยแพร่ต่อสาธารณะ อาจมีความจำเป็นในการพิจารณาอย่างรอบคอบในการนำเสนอข่าวสาร ซึ่งภายใต้บริบท (Context) ของสังคมไทย ในช่วงเวลาที่ยังมีความขัดแย้งทางความคิด และการเมืองที่แบ่งฝักแบ่งฝ่ายนั้น สื่อมวลชนควรมีการพิจารณาถึงผลกระทบในภาพรวม และการคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ มุ่งสื่อสารอย่างสร้างสรรค์จริงใจของสังคม สอดรับกับอุดมการณ์นักกีฬา และเป็นการช่วยตอกย้ำความสำคัญของสถาบันสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อมวลชนด้านกีฬาที่จะมีบทบาทมากกว่าการเป็นสื่อที่เน้นเสนอเนื้อหาข่าวสารด้านความบันเทิงของเกมส์กีฬาเพียงเท่านั้น แต่ยังสามารถชี้นำและส่งเสริมค่านิยมที่ดีให้แก่สมาชิกในสังคม และเป็นกลไกในการขับเคลื่อน และสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหาภาพข่าวกีฬา และสัมภาษณ์นักวิชาชีพเพื่อทราบทัศนะในแง่มุมมองของผู้ผลิตเนื้อหาข่าวสารเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้การศึกษามีความครอบคลุมในกระบวนการสื่อสาร ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผู้รับสาร ในประเด็นของการรับรู้ความหมายของภาพข่าวกีฬา ที่จะทำให้เกิดผลการศึกษาในอีกแง่มุมหนึ่ง ซึ่งจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการนำเสนอภาพข่าวกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวเคราะห์ภาพข่าวกีฬา ที่สะท้อนค่านิยมหรือแนวคิดในเรื่องอื่นๆ ด้วย เพื่อจะได้เข้าใจถึงความแตกต่างของมิติด้านเนื้อหาและความหมายของภาพข่าว ที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละบริบท
3. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากข้อมูลภาพข่าวกีฬาในสื่อออนไลน์ ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในส่วนของภาพข่าวกีฬาทางหนังสือพิมพ์ด้วย เพื่อให้เห็นข้อมูลเชิงเปรียบเทียบของสื่อทั้งสองประเภท

ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิชาชีพ

ในการรายงานข่าวกีฬานั้น สื่อมวลชนสามารถพิจารณาเลือกนำเสนอภาพข่าวกีฬาที่มีผลกระทบในเชิงบวกต่อสังคมได้ โดยเฉพาะหัวหน้าข่าวที่สามารถกำหนดนโยบายในการนำเสนอเชิงสร้างสรรค์ได้ โดยควรพิจารณาใช้แนวคิดค่านิยมเรื่องความสามัคคีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกภาพข่าว อีกทั้งยังสามารถกำหนดเป็นแนวทางในการถ่ายภาพของช่างภาพกีฬาได้อีกด้วย

ซึ่งในส่วนของช่างภาพกีฬานั้น ก็สามารถใช่วิธีการประกอบสร้างความหมายผ่านภาพข่าวกีฬาไปประยุกต์ใช้ในการถ่ายภาพโดยการเลือกใช้สัญลักษณ์ภาพเข้ามามีบทบาทในการสื่อสารความหมายแฝงในภาพ ซึ่งจะทำให้ภาพข่าวกีฬามีคุณค่าในมิติด้านเนื้อหามากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับนักวิชาการ

ในการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวกับการรายงานข่าวกีฬา และวิชาการถ่ายภาพกีฬา ควรมีการสอดแทรกองค์ความรู้เกี่ยวกับประเด็นวิธีการประกอบสร้างความหมายเชิงสร้างสรรค์ในภาพข่าว เช่น ค่านิยมเรื่องความสามัคคีอันเป็นส่วนหนึ่งของอุดมการณ์กีฬา รวมทั้งประเด็นที่ควรหลีกเลี่ยงในการนำเสนอข่าวและภาพข่าวกีฬา

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2542). *การวิเคราะห์สื่อ แนวคิดและเทคนิค*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์.
- เกษม นครเขตต์. (2555). *ศิลปะแห่งกีฬา*. นครปฐม : เพชรเกษมพรินติ้ง กรุป.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2562). *ทีมชาติไทยรัวทองแดงระห่ำ สรูปเหรียญซีเกมส์ 2109 วันที่ 9 ธ.ค. 62*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/sport/trcheerthai/1722503>. วันที่สืบค้น 5 มกราคม 2563.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2547). *ชาตินิยมและหลังชาตินิยม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สายธาร. ประสาร มฤคพิทักษ์ (2562). *ถึงเวลาสามัคคี! 'ประสาร' เสนอออกกฎหมายนิรโทษกรรมแก่ผู้ต้องคดีการเมืองทั้งหมด*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/45097>, วันที่สืบค้น 25 กันยายน 2562.
- มติชนออนไลน์. (2562). *บิ๊กไทม์มั่นใจทัพช้างศึกสร้างความสุขให้แฟนบอลอีกครั้งในเกมดวล 'ยูเออี'*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/sport-slide/news_1313193. วันที่สืบค้น 25 สิงหาคม 2562.
- มติชนออนไลน์. (2562). *'โรงเรียนบ้านริมใต้ ทีมเอ' โชว์ฟอร์มสมราคาแชมป์เก่าวิ่ง 31 ขา สามัคคี ปี 14*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/sport-slide/news_1337391. วันที่สืบค้น 25 สิงหาคม 2562.
- Anderson, B. (2006). *Imagined Communities : Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. 3rd Edition. London : Verso.
- Barthes, R. (1977). *Image Music Text*. Translated by Stephen Heath. London : Fontana Press.
- International Olympic Committee. (2013). Olympic Charter. Lausanne : DidWeDo S.a.r.l.
- Jakobson, R. (1987). *Language in Literature*. London: The Belknap Press of Harvard University Press.
- Rose, G. (2001). *Visual Methodologies: An Introduction to the Interpretation of Visual Materials*. London: Sage.
- Rogoff, I. (1998). 'Studying Visual Culture'. In N. Mirzoeff (ed.). *The Visual Culture Reader*. London: Routledge
- Woods, R.B. (2011). *Social Issues in Sport*. Champaign, IL : Human Kinetics.